

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๒/ว ๕๖๖

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พิเชษฐ ทั้งโต

เนื่องด้วย พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี” อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการเป็นอย่างดี และมีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ นี้ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณค่าทางวิชาการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาท่านนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รพีพรรณ เทียมเดช)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ ๓๒๗๐๘๖๑๕ โทรสาร ๐๓๒ ๗๐๘๖๕๕

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓
ร.พ. รพีพรรณ เทียมเดช
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๒/ว ๕๑๖

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธ ไกยวรรณ

เนื่องด้วย พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี” อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการเป็นอย่างดี และมีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ นี้ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณค่าทางวิชาการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาท่านนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รพีพรรณ เทียมเดช)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๒/ว ๕๑๖

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

นมัสการ พระครูวัชรสุวรรณาท, ดร.

เนื่องด้วย พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี” อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการเป็นอย่างดี และมีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ นี้ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณค่าทางวิชาการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาท่านนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพรรณ เทียมเดช)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

บัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ ๓๒๗๐๘๖๑๕ โทรสาร ๐๓๒ ๗๐๘๖๕๘

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ “รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี”

แบบสัมภาษณ์

“รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่)
ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี”

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อแสวงหาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสม
กับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นสัมภาษณ์ทั้งหมด 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... ฉายา/นามสกุล.....อายุ.....ปี
 พรรษา..... นิกัธรรม..... เปรียญธรรม ประโยค วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
 ที่อยู่..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ตำแหน่ง.....สังกัดหน่วย.....โทรศัพท์/มือถือ.....
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....E-mail:

ตอนที่ 2 การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

2.1 การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่)
ปัจจุบันเป็นอย่างไร ? (ภารกิจ 6+1 ด้าน)

.....

2.2 การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่)
ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรีควรมีลักษณะอย่างไร ?

.....

ปัญหาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

3.1 ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ควรเป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรีควรมุ่งเน้นด้านใดเป็นภารกิจหลัก ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

4.1 รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ควรมุ่งเน้นด้านใดในปัจจุบัน ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรีควรเน้นด้านใดบ้าง ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหารูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณ/ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม “รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี”

แบบสอบถาม

“รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี”

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อแสวงหาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคม
จังหวัดเพชรบุรี โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เป็นจริง ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็น
สอบถามไว้ทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพ

- 1) พระสังฆาธิการ 2) พระลูกวัด 3) สามเณร

2. ตำแหน่ง

- 1) เจ้าคณะภาค 2) เจ้าคณะจังหวัด 3) เจ้าคณะอำเภอ
4) เจ้าคณะตำบล 5) เจ้าสำนักสงฆ์ 6) เจ้าอาวาส
7) ผู้ช่วยเจ้าอาวาส 8) เลขานุการ 9) ไม่มี

3. พรรษา

- 1) 1-5 พรรษา 2) 6-10 พรรษา 3) 11-15 พรรษา
4) 16-20 พรรษา 5) 21-25 พรรษา 6) 26-30 พรรษา
7) 31-35 พรรษา 8) 36-40 พรรษา 9) 41-45 พรรษา
10) 46-50 พรรษา 11) 51 พรรษาขึ้นไป

4. การศึกษาทางธรรม “แผนกธรรม”

- 1) นักธรรมชั้นตรี 2) นักธรรมชั้นโท 3) นักธรรมชั้นเอก

5. การศึกษาทางธรรม “แผนกบาลี”

- 1) ประโยค 1-2 2) เปรียญธรรม 3 ประโยค
3) เปรียญธรรม 4 ประโยค 4) เปรียญธรรม 5 ประโยค
5) เปรียญธรรม 6 ประโยค 6) เปรียญธรรม 7 ประโยค
7) เปรียญธรรม 8 ประโยค 8) เปรียญธรรม 9 ประโยค
9) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. การศึกษาทางโลก

- 1) มัธยม 6 2) ปว.ช 3) ปว.ส
4) ปบ.ส 5) ปริญญาตรี 6) ปริญญาโท
7) ปริญญาเอก 8) อื่น ๆ (ระบุ).....

7. พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอ

- 1) อำเภอเมืองเพชรบุรี 2) อำเภอเขาย้อย 3) อำเภอหนองหญ้าปล้อง
 4) อำเภอชะอำ 5) อำเภอท่ายาง 6) อำเภอบ้านลาด
 7) อำเภอบ้านแหลม 8) อำเภอแก่งกระจาน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การจัดโครงสร้างองค์การ					
1.1	การกำหนดตำแหน่งงานและหน้าที่					
1.2	จัดลำดับการบริหารและการสั่งการ					
1.3	การจัดองค์การที่เป็นระบบและแบ่งงานชัดเจน					
1.4	มีปริมาณคนพอกับความต้องการขององค์การ					
2	การกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน					
2.1	การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ					
2.2	การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์					
2.3	การกำหนดแผนปฏิบัติการ					
2.4	การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น					
3	การวางระเบียบ ข้อบังคับ					
3.1	การร่างคำสั่งในการบังคับบัญชา					
3.2	อำนาจหน้าที่ในการสั่งการ					
3.3	การปฏิบัติตามคำสั่งการบังคับบัญชา					
3.4	ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์การ					
4	การตระหนักในความรับผิดชอบ					
4.1	ความรับผิดชอบต่อองค์การ					
4.2	ความรับผิดชอบต่อสังคม					
4.3	ความรับผิดชอบต่อพุทธศาสนิกชน					
4.4	ความรับผิดชอบต่อพระสงฆ์					

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการปกครอง					
1.1	คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายมหาเถรสมาคม					
1.2	การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางและภูมิภาค					
1.3	การแต่งตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม					
2	ด้านการศาสนศึกษา					
2.1	การส่งเสริมการศึกษแก่พระสงฆ์					
2.2	การส่งเสริมหลักพระธรรมวินัยแก่พระสงฆ์					
2.3	การส่งเสริมการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์					
3	ด้านการเผยแผ่					
3.1	พระสงฆ์ทำงานการเผยแผ่ด้วยการตอบรับนโยบายของมหาเถรสมาคม					
3.2	ส่งเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ชาวพุทธ					
3.3	จัดโครงการอบรมอย่างเหมาะสมแก่ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม					
4	ด้านการสาธารณูปการ					
4.1	การก่อสร้างศาสนสถาน					
4.2	การคำนึงความคุ้มค่าและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน					
4.3	บูรณปฏิสังขรณ์สิ่งปลูกสร้าง					
5	ด้านการศึกษาสงเคราะห์					
5.1	มีศักยภาพด้านการสอนหลักธรรม					
5.2	บทบาทในการสอนคุณธรรมและจริยธรรม					
5.3	การมอบทุนทรัพย์ให้แก่สังคม					
6	ด้านการสาธารณสงเคราะห์					
6.1	การสร้างสาธารณประโยชน์					
6.2	ให้ความช่วยเหลือในยามที่ประชาชนประสบภัยต่างๆ					
6.3	พัฒนาสภาพทางกายภาพของพื้นที่					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

พันเอก สอนอง ธีัญญานนท์

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3		
1.	สถานภาพ 1) ☐ พระสังฆาธิการ 2) ☐ พระลูกวัด 3) ☐ สามเณร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ตำแหน่ง 1) ☐ เจ้าคณะภาค 2) ☐ เจ้าคณะจังหวัด 3) ☐ เจ้าคณะอำเภอ 4) ☐ เจ้าคณะตำบล 5) ☐ เจ้าสำนักสงฆ์ 6) ☐ เจ้าอาวาส 7) ☐ ผู้ช่วยเจ้าอาวาส 8) ☐ เลขานุการ 9) ☐ ไม่มี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	พรรษา 1) ☐ 1-5 พรรษา 2) ☐ 6-10 พรรษา 3) ☐ 11-15 พรรษา 4) ☐ 16-20 พรรษา 5) ☐ 21-25 พรรษา 6) ☐ 26-30 พรรษา 7) ☐ 31-35 พรรษา 8) ☐ 36-40 พรรษา 9) ☐ 41-45 พรรษา 10) ☐ 46-50 พรรษา 11) ☐ 51 พรรษาขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	การศึกษาทางธรรม “แผนกธรรม” 1) ☐ นักธรรมชั้นตรี 2) ☐ นักธรรมชั้นโท 3) ☐ นักธรรมชั้นเอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	การศึกษาทางธรรม “แผนกบาลี” 1) ☐ ประโยค 1-2 2) ☐ เปรียญธรรม 3 ประโยค 3) ☐ เปรียญธรรม 4 ประโยค 4) ☐ เปรียญธรรม 5 ประโยค 5) ☐ เปรียญธรรม 6 ประโยค 6) ☐ เปรียญธรรม 7 ประโยค 7) ☐ เปรียญธรรม 8 ประโยค 8) ☐ เปรียญธรรม 9 ประโยค 9) ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมินจาก			ค่า IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญ				
		1	2	3		
6.	การศึกษาทางโลก 1) ☐ มัธยม 6 2) ☐ ปว.ช 3) ☐ ปว.ส 4) ☐ ปบ.ส 5) ☐ ปริญญาตรี 6) ☐ ปริญญาโท 7) ☐ ปริญญาเอก 8) ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอ 1) ☐ อำเภอเมืองเพชรบุรี 2) ☐ อำเภอเขาย้อย 3) ☐ อำเภอหนองหญ้าปล้อง 4) ☐ อำเภอชะอำ 5) ☐ อำเภอท่ายาง 6) ☐ อำเภอบ้านลาด 7) ☐ อำเภอบ้านแหลม 8) ☐ อำเภอแก่งกระจาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมิน			ค่า IOC	แปลผล
		จากผู้เชี่ยวชาญ				
		1	2	3		
1	การจัดโครงสร้างองค์การ					
1.1	การกำหนดตำแหน่งงานและหน้าที่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.2	จัดลำดับการบริหารและการสั่งการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.3	การจัดองค์การที่เป็นระบบและแบ่งงานชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.4	มีปริมาณคนพอกับความต้องการขององค์การ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	การกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน					
2.1	การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.2	การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.3	การกำหนดแผนปฏิบัติการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.4	การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	การวางระเบียบ ข้อบังคับ					
3.1	การร่างคำสั่งในการบังคับบัญชา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.2	อำนาจหน้าที่ในการสั่งการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
3.3	การปฏิบัติตามคำสั่งการบังคับบัญชา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.4	ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์การ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การตระหนักในความรับผิดชอบ					
4.1	ความรับผิดชอบต่อองค์การ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.2	ความรับผิดชอบต่อสังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.3	ความรับผิดชอบต่อพุทธศาสนิกชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.4	ความรับผิดชอบต่อพระสงฆ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2561 (ฉบับใหม่) ที่เหมาะสมภูมิสังคมจังหวัดเพชรบุรี

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
1	ด้านการปกครอง					
1.1	คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายมหาเถรสมาคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.2	การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางและภูมิภาค	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.3	การแต่งตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ด้านการศาสนศึกษา					
2.1	การส่งเสริมการศึกษาแก่พระสงฆ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.2	การส่งเสริมหลักพระธรรมวินัยแก่พระสงฆ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.3	การส่งเสริมการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ด้านการเผยแผ่					
3.1	พระสงฆ์ทำงานการเผยแผ่ด้วยการตอบรับนโยบายของมหาเถรสมาคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.2	ส่งเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่ชาวพุทธ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.3	จัดโครงการอบรมอย่างเหมาะสมแก่ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ด้านการสาธารณูปการ					
4.1	การก่อสร้างศาสนสถาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.2	การคำนึงความคุ้มค่าและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.3	บูรณปฏิสังขรณ์สิ่งปลูกสร้าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ประเด็นการสอบถาม		คะแนนประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
5	ด้านการศึกษาสงเคราะห์					
5.1	มีศักยภาพด้านการสอนหลักธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.2	บทบาทในการสอนคุณธรรมและจริยธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.3	การมอบทุนทรัพย์ให้แก่สังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ด้านการสาธารณสงเคราะห์					
6.1	การสร้างสาธารณประโยชน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.2	ให้ความช่วยในยามที่ประชาชนประสบภัยต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.3	พัฒนาสภาพทางกายภาพของพื้นที่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตรวจสอบ (IOC) ของแบบสอบถาม
 พันเอก สอนง ธีญญานนท์

ภาคผนวก จ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

พระราชบัญญัติ

คณะสงฆ์

พ.ศ. 2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484

มาตรา 4 ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดากฎกระทรวงสั่งขานัตติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับหรือระเบียบของมหาเถรสมาคมยกเลิก หรือมีความอย่างเดียวกัน หรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 5 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 4 บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในสั่งขานัตติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรรมการสงฆ์ใด ซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัตินี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจกำหนด โดยกฎหมายมหาเถรสมาคมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใด รูปใดหรือหลายรูปร่วมกันเป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา 5 ทวิ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะสงฆ์” หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร

“คณะสงฆ์อื่น” หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจีนนิกาย หรือ อนัมนิกาย

“พระราชาคณะ” หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์ตั้งแต่นั้นสามัญจนถึงชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

“สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์” หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะที่ได้รับสถาปนา ก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกันให้ถือรูปที่ได้รับสถาปนาในลำดับก่อน

มาตรา 5 ตรี เพื่อให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาตลอดจนการดูแลการปกครองคณะสงฆ์ เป็นไปเพื่อส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาและมีการรักษาพระธรรมวินัยของคณะสงฆ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป พระมหากษัตริย์จึงทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้งสถาปนา และถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์ และแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

1) หมวด 1 สมเด็จพระสังฆราช

มาตรา 7 พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง และให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา 8 สมเด็จพระสังฆราชทรงดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ทรงบัญชาการคณะสงฆ์ และทรงตราพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย พระธรรมวินัย และกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา 9 ในกรณี ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออกจากตำแหน่งหรือพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกจากตำแหน่ง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของสมเด็จพระสังฆราชหรือตำแหน่งอื่นใดตามพระราชอัธยาศัยก็ได้

มาตรา 10 ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ถ้าสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เลือกสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม หรือสมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา นี้ ถ้าสมเด็จพระสังฆราชทรงเห็นเป็นการสมควรสำหรับกรณีที่มีเหตุตามวรรคสาม หรือกรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่ เห็นเป็นการสมควรสำหรับกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสี่ อาจพิจารณาเลือกสมเด็จพระราชาคณะหลายรูปที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เพื่อให้เป็นคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชแทนผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หรือแทนการดำเนินการตามวรรคสอง วรรคสาม หรือ

วรรคสี่ แล้วแต่กรณี ได้ และจะให้มิผู้ช่วยหรือที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วยก็ได้
วิธีดำเนินการของคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชให้เป็นไปตามที่คณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชกำหนด

เมื่อมีการแต่งตั้งหรือเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตาม
มาตรานี้แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนพระราชอำนาจที่จะทรงพระกรุณาโปรด หรือมีพระราช
วินิจฉัยให้ปฏิบัติเป็นประการอื่น

มาตรา 11 สมเด็จพระสังฆราชพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) มรณภาพ
- (2) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (3) ลาออก
- (4) ทรงพระกรุณาโปรดให้ออก

2) หมวด 2 มหาเถรสมาคม

มาตรา 12 มหาเถรสมาคมประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรงตำแหน่ง
ประธานกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินยี่สิบรูปซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจาก
สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ หรือพระภิกษุซึ่งมีพรรษาอันสมควร และมีจริยวัตรในพระธรรม
วินัยที่เหมาะสมแก่การปกครองคณะสงฆ์

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งและการกำหนดการดำเนินการตามมาตรา 15 (4) และวรรคสอง
ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย โดยจะทรงปรึกษาหารือกับสมเด็จพระสังฆราชก่อนก็ได้

มาตรา 13 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นเลขาธิการมหาเถรสมาคม
โดยตำแหน่ง และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มาตรา 14 กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ
สองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 15 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคตามมาตรา 14 กรรมการมหาเถรสมาคม
ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) มรณภาพ
- (2) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (3) ลาออก
- (4) พระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการให้ออก

ในกรณีที่กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ พระมหากษัตริย์อาจทรง
แต่งตั้งพระภิกษุตามมาตรา 12 รูปใดรูปหนึ่งเป็นกรรมการแทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคสองให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่
ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 15 ทวิ พระบรมราชโองการตามมาตรา 10 วรรคเจ็ด การแต่งตั้งกรรมการ
มหาเถรสมาคมตามมาตรา 12 และการให้กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 15
ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา 15 ตริ มหาเถรสมาคมมีอำนาจที่ ดังต่อไปนี้

(1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม

(2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร

(3) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

(4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่น

เพื่อการนี้ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมายมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 19 เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา 15 จัตวา เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัยและเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎหมายมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครอง สำหรับพระภิกษุและสามเณร ที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนา และการปกครองของคณะสงฆ์ก็ได้

พระภิกษุและสามเณรที่ได้รับโทษตามวรรคหนึ่ง ถึงขั้นให้สละสมณเพศต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ

มาตรา 16 ในกรณีที่ประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา 17 การประชุมมหาเถรสมาคมต้องมีกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการโดยการแต่งตั้ง รวมกันมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมมหาเถรสมาคมให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา 18 ในกรณีที่ยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 15 วรรคสอง ให้ถือว่ามหาเถรสมาคมมีกรรมการเท่าจำนวนที่เหลืออยู่ในขณะนั้น

มาตรา 19 สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามมติมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยพระภิกษุหรือบุคคลอื่นจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณากลับกรอง เรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคมและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมายโดยขึ้นตรง มหาเถรสมาคม

การจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ การแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการ และระเบียบการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม

3) หมวด 3 การปกครองคณะสงฆ์

มาตรา 20 คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม

การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา 20/1 เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีเจ้าคณะใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

ภายใต้บังคับมาตรา 20/2 การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายธรรมนูญพระสงฆ์

มาตรา 20/22 การแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าคณะใหญ่และเจ้าคณะภาค หากมีพระราชดำริ เป็นประการใด ให้ดำเนินการไปตามพระราชดำรินั้น

สำหรับรับการแต่งตั้งและถอดถอนพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ ตำแหน่งอื่น ให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีพระราชดำริเป็นประการอื่น

มาตรา 21 การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้จัดแบ่งเขตปกครองดังนี้

- (1) ภาค
- (2) จังหวัด
- (3) อำเภอ
- (4) ตำบล

จำนวนและเขตปกครองดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายธรรมนูญพระสงฆ์

มาตรา 22 การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้มีพระภิกษุเป็นผู้ปกครองตามชั้น ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) เจ้าคณะภาค
- (2) เจ้าคณะจังหวัด
- (3) เจ้าคณะอำเภอ
- (4) เจ้าคณะตำบล

เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะ อำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้นๆ ก็ได้

มาตรา 23 การแต่งตั้ง ถอดถอนพระอุปัชฌาย์ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุอันเกี่ยวกับตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น ๆ และไวยาวัจกร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายธรรมนูญพระสงฆ์

4) หมวด 4 นิคกรรมและการสละสมณเพศ

มาตรา 24 พระภิกษุจะต้องรับนิคกรรมก็ต่อเมื่อกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และนิคกรรมที่จะลงแก่พระภิกษุก็ต้องเป็นนิคกรรมตามพระธรรมวินัย

มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 24 มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมายธรรมนูญพระสงฆ์ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การลงนิคกรรมเป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม และให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎหมายธรรมนูญพระสงฆ์ ให้มหาเถรสมาคมหรือพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจลงนิคกรรมแก่พระภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัยกับทั้งการกำหนดให้การวินิจฉัยการลงนิคกรรมให้เป็นอันยุติในชั้นใด ๆ นั้นด้วย

มาตรา 26 พระภิกษุรูปใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และได้มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดให้ได้รับนิคกรรมให้สึก ต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา 27 เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องด้วยกรณีข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา 25 ให้รับนิคกรรมไม่ถึงให้สึก แต่ไม่ยอมรับนิคกรรมนั้น

(2) ประพตูล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจณ

(3) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง

(4) ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายอาญา
พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามวรรคสอง ต้องสึกภายในสามวันนับแต่
วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา 28 พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องสึกภายใน
ภายในสามวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

มาตรา 29 พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงาน
สอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้น
สังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือ
พระภิกษุรูปนั้นมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจัดดำเนินการให้พระภิกษุรูป
นั้นสละสมณเพศเสียได้

มาตรา 30 เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลมีอำนาจ
ดำเนินการระงับพระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการสละสมณเพศนั้น

5) หมวด 5 วัด

มาตรา 31 วัดมีสองอย่าง

(1) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

(2) สำนักสงฆ์

ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

มาตรา 32 การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับ
พระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

มาตรา 32 ทวิ วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัย ในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด
ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์และ
ทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย

การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

(1) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น

(2) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด

(3) ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา

มาตรา 34 การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้กระทำได้ก็แต่
โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมมติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำผัดกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลโดยกายุความขึ้นต่อสู้อกับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมมติกลาง

มาตรา 35 ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมมติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา 36 วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง และถ้าเป็นการสมควรจะให้มียอองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้

มาตรา 37 เจ้าอาวาสมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
- (2) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้น ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม
- (3) เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
- (4) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา 38 เจ้าอาวาสมีอำนาจ ดังนี้

- (1) ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งมิได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด
- (2) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัด
- (3) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัดทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ขอขมาโทษในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

มาตรา 39 ในกรณีที่ไม่มียอองเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

6) หมวด 6 ศาสนสมบัติ

มาตรา 40 ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

- (1) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมีไซของวัดใดวัดหนึ่ง
- (2) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อการนี้ให้ถือว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางด้วย

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 41 ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดทำงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติกลาง ด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้งบประมาณนั้นได้

7) หมวด 7 บทกำหนดโทษ

มาตรา 42 ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปชฌาย์ หรือถูกถอดถอนจากความเป็นพระอุปชฌาย์ตามมาตรา 23 แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบทแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 43 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 จัตวา วรรคสอง มาตรา 26 มาตรา 27 วรรคสาม หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 44 ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปาราชิกมาแล้วไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา 25 หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่ โดยกล่าวความเท็จเท็จหรือปิดบังความจริงต่อพระอุปชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 44 ทวิ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายสมเด็จพระสังฆราช ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 44 ตริ ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

8) หมวด 8 เบ็ดเตล็ด

มาตรา 45 ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์และไวยาวัจกร เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 46 การปกครองคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติดังกล่าวยังมีหมายเหตุไว้ว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดดำเนินการกิจการคณะสงฆ์ มิใช่เป็นกิจการอันพึงแบ่งแยกอำนาจดำเนินการด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อการถ่วงดุลแห่งอำนาจเช่นที่เป็นอยู่ตามกฎหมายในปัจจุบัน และโดยที่ระบบเช่นว่านั้นเป็นผลบั่นทอนประสิทธิภาพแห่งการดำเนินการ จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้สมเด็จพระสังฆราชองค์สกลมหาสังฆปริณายกทรงบัญชาการคณะสงฆ์ทางมหาเถรสมาคมตามอำนาจกฎหมายและพระธรรมวินัย ทั้งนี้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา

ภาคผนวก ฉ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 5 ทวิ และมาตรา 5 ตริ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 5 ทวิ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะสงฆ์” หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจ ในหรือนอกราชอาณาจักร

“คณะสงฆ์อื่น” หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจีนนิกาย หรือ อนัมนิกาย

“พระราชาคณะ” หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์ตั้งแต่ ชั้นสามัญ จนถึงชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

“สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์” หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะ ที่ได้รับสถาปนา ก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกัน ให้ถือรูปที่ได้รับ สถาปนาในลำดับก่อน

มาตรา 5 ตริ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้งสถาปนาและถอดถอน สมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์”

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา 7 พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง

ในกรณีที่ตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชว่างลง ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ มหาเถรสมาคมเสนอนามสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรง สถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช

ในกรณีที่สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมเสนอสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่นผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 9 ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออกจากตำแหน่งหรือ พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกจากตำแหน่ง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของสมเด็จพระสังฆราช หรือตำแหน่งอื่นใดตามพระราชอัธยาศัยก็ได้

มาตรา 10 ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ถ้าสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เลือกสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม หรือสมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนามสมเด็จพระราชาคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา 11 ในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 12 มหาเถรสมาคมประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสิบสองรูปเป็นกรรมการ”

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 15 ทวิ มาตรา 15 ตริ และมาตรา 15 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 15 ทวิ การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมตามมาตรา 12 และการให้กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 15 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

มาตรา 15 ตริ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร

(3) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

(4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

เพื่อการนี้ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมายมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัย ใช้บังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 19 เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา 15 จัตวา เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัย และเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎหมายมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครอง สำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนา และการปกครองของคณะสงฆ์ก็ได้

พระภิกษุและสามเณรที่ได้รับโทษตามวรรคหนึ่ง ถึงขั้นให้สละสมณเพศ ต้องสึกภายในสามวัน นับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 16 ในกรณีที่ประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 18 ในกรณีที่ยังไม่มีกรรมการมหาเถรสมาคมแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 15 วรรคสอง ให้ถือว่ามหาเถรสมาคมมีกรรมการเท่าจำนวนที่เหลืออยู่ในขณะนั้น

มาตรา 19 สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามมติมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยพระภิกษุหรือบุคคลอื่นจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณากลับกรองเรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคม และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อมหาเถรสมาคม

การจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ การแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการ และระเบียบการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม

มาตรา 20 คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม

การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม”

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 20 ทวิ เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ให้มีเจ้าคณะใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม”

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 27 เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องด้วยกรณีข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา 25 ให้รับนิคหกรรมไม่ถึงให้สึก แต่ไม่ยอมรับนิคหกรรมนั้น
- (2) ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม
- (3) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง
- (4) ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดในกฎหมายอาญา
พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามวรรคสอง ต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น”

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 31 วัดมีสองอย่าง

- (1) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
- (2) สำนักสงฆ์

ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป”

มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 32 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 32 ทวิ วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัยในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้กรมการศาสนามีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วยการยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 34 และ 35 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 34 การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้องและได้รับคำผาติกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลใดยกอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดหรือกรมการศาสนา แล้วแต่กรณีในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

มาตรา 35 ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี”

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 42 มาตรา 43 และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 42 ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปชฌาย์ หรือถูกถอดถอนจากความเป็นพระอุปชฌาย์ตามมาตรา 23 แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบทแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 43 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 จัตวา วรรคสอง มาตรา 26 มาตรา 27 วรรคสาม หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 44 ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุ เพราะต้องปาราชิกมาแล้ว ไม่ว่าจะมีความวินิจฉัยตามมาตรา 25 หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังความจริงต่อพระอุปชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี”

มาตรา 16 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 44 ทวิ มาตรา 44 ตริ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 44 ทวิ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายสมเด็จพระสังฆราช ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 44 ตริ ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความในมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 46 การปกครองคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 18 บรรดากฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม ที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 19 วัดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 20 ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ยังมีสมณศักดิ์นั้นต่อไป

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ กรรมการหรืออนุกรรมการใด ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 หรือตามกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ยังคงดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือจนกว่ามหาเถรสมาคมจะมีมติเป็นประการอื่น

มาตรา 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายอานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

**พระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2560**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2560
เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7 พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง และให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ตามโบราณราชประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานนั้น เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ในการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งต่อมาได้เริ่มมีบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484 เป็นต้นมา สมควรบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องเพื่อเป็นการสืบทอดและดำรงรักษาไว้ซึ่งโบราณราชประเพณี ดังกล่าวโดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ซ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2561

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2561
เป็นปีที่ 3 ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2561”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 5 ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 5 ตรี เพื่อให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ตลอดจนการดูแลการปกครองคณะสงฆ์เป็นไปเพื่อส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาและมีการรักษาพระธรรมวินัยของคณะสงฆ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป พระมหากษัตริย์จึงทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้ง สถาปนา และถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์ และแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

“ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนพระราชอำนาจที่จะทรงพระกรุณาโปรด หรือมีพระราชวินิจฉัยให้ปฏิบัติเป็นประการอื่น”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 12 มหาเถรสมาคมประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินยี่สิบรูปซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชาคณะพระราชาคณะ หรือพระภิกษุซึ่งมีพรรษาอันสมควร และมีจริยวัตรในพระธรรมวินัยที่เหมาะสมแก่การปกครองคณะสงฆ์การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งและการดำเนินการตามมาตรา 15 (4) และวรรคสอง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย โดยจะทรงปรึกษาหารือกับสมเด็จพระสังฆราชก่อนก็ได้”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 14 กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 15 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 14 กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) มรณภาพ
- (2) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (3) ลาออก
- (4) พระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการให้ออก

ในกรณีที่กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ พระมหากษัตริย์อาจทรงแต่งตั้งพระภิกษุตามมาตรา 12 รูปใดรูปหนึ่งเป็นกรรมการแทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคสองให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 15 ทวิ พระบรมราชโองการตามมาตรา 10 วรรคเจ็ด การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม

ตามมาตรา 12 และการให้กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 15 ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 20/1 เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีเจ้าคณะใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

ภายใต้บังคับมาตรา 20/2 การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม”

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 20/2 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

“มาตรา 20/2 การแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าคณะใหญ่และเจ้าคณะภาค หากมีพระราชดำริเป็นประการใด ให้ดำเนินการไปตามพระราชดำรินั้น

สำหรับการแต่งตั้งและถอดถอนพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่น ให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีพระราชดำริเป็นประการอื่น”

มาตรา 11 ให้กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าพระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติดังกล่าวยังมีหมายเหตุไว้ว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก และตามโบราณราชประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานนั้น พระมหากษัตริย์ทรงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา รวมทั้งทรงทำนุบำรุงส่งเสริมทูลให้เจริญมั่นคงเป็นไปตามแบบแผนอันเรียบร้อยตลอดมา เพื่อให้พระพุทธรูปศาสนารุ่งเรืองถาวรเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน ซึ่งจะก่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม มีความร่มเย็นผาสุกแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ สมควรบัญญัติกฎหมายให้เป็นการสืบทอดและธำรงรักษาไว้ซึ่งพระราชอำนาจตามโบราณราชประเพณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้